

Normativne in strokovne podlage preglednosti porabe javnih sredstev

predstavitev raziskave

DR. BRANKO MAYR

**VISOKA ŠOLA ZA RAČUNOVODSTVO IN FINANCE LJUBLJANA
INŠTITUT ZA FORENZIČNE PREISKAVE V FINANCAH IN
RAČUNOVODSTVU**

Pravne podlage

JAVNA SREDSTVA (PRORAČUNSKA SREDSTVA)

PREDPISI O NAMENSKOSTI PORABE JAVNIH SREDSTEV, RAČUNOVODSKI STANDARDI

- Pogodba o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti (Rimski pogodba)
- [Direktiva Komisije 2006/111/ES s 16. novembra 2006 o preglednosti finančnih odnosov med državami članicami EU in javnimi podjetji in o finančni preglednosti znotraj podjetij](#)
- Zakon o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju
- Zakon o javnih financah
- Slovenki računovodski standardi
- Itd.

NAMEN JAVNIH SREDSTEV

Javna sredstva so strogo namenska

Nadzor uporabe javnih sredstev

Nuja zagotovitve namenskosti uporabe javnih sredstev

Uporabniki javnih sredstev

- **Pridobitna dejavnost - For profit**
Financiranje različnih projektov z namenskimi viri financiranja
- **Nepridobitna dejavnost - Non profit**
Pri čistih uporabnikih je tveganje nenamenske porabe prisotno predvsem pri nepravilno pripozanih stroških in javnem naročanju
- **Hibridna podjetja**
Tveganje je visoko, zraven že opredeljenih tveganj pri pridobitnih in nepridobitnih uporabnikih tudi tveganja mešanja dejavnosti

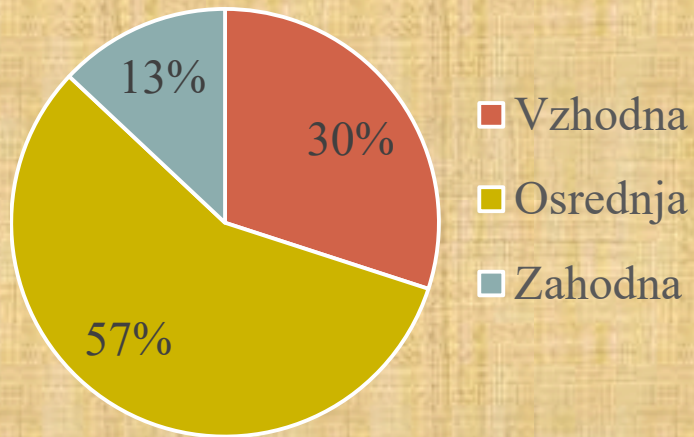
REZULTATI RAZISKAVE O NAMENSKOSTI UPORABE JAVNIH SREDSTEV

Raziskava je bila opravljena na
VISOKI ŠOLI ZA RAČUNOVODSTVO IN FINANCE
leta 2019

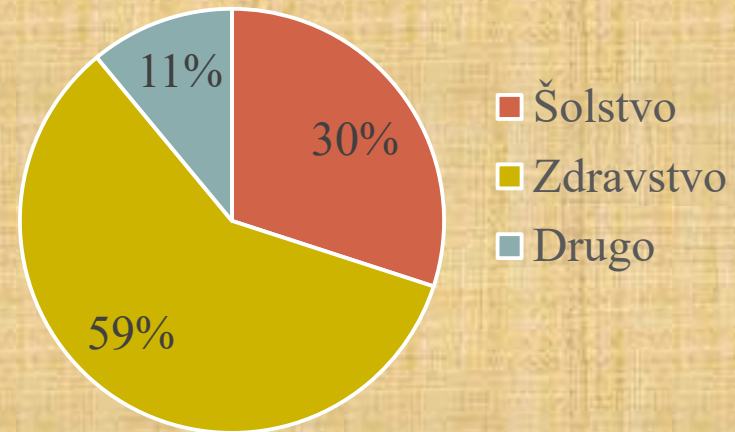
Demografski podatki

- Izvedba ankete: od 19.4.2019 do 15.7.2019
- Vzorec raziskave: javni zavodi (N=46)

Regija

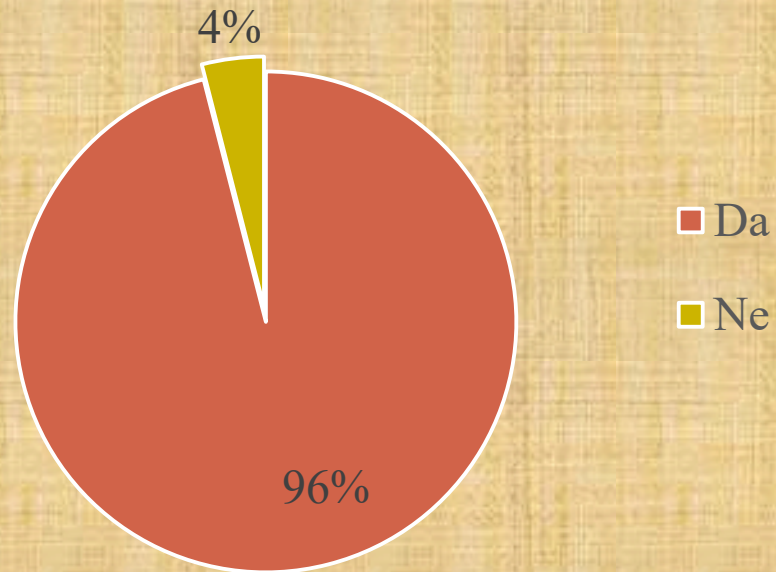

Področje delovanja institucije

I. PRIDOBIVANJE PRIHODKOV IZ PRIDOBITNE (TRŽNE) DEJAVNOSTI

Ali opravljate poleg javno financirane dejavnosti (nepridobitna dejavnost) še pridobitno dejavnost (tržna oziroma dejavnost, ki je financirana iz nejavnih sredstev)?

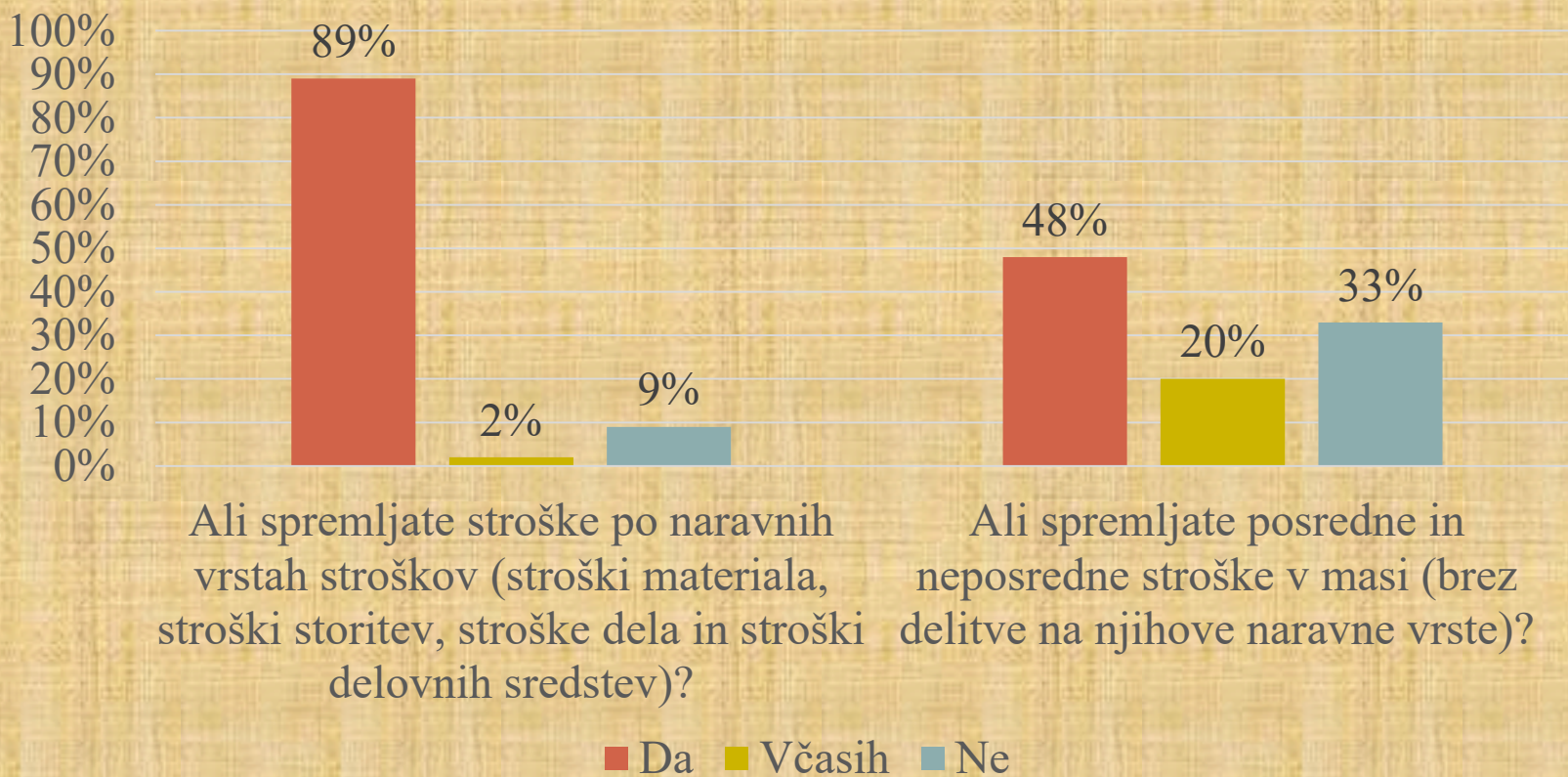

Ali imate vzpostavljena / ne stroškovna mesta, poslovno-izzidna mesta, mesta odgovornosti, stroškovne nosilce?

II. RAZPOREJANJE STROŠKOV NA PRIDOBITNO IN NEPRIDOBITNO DEJAVNOST

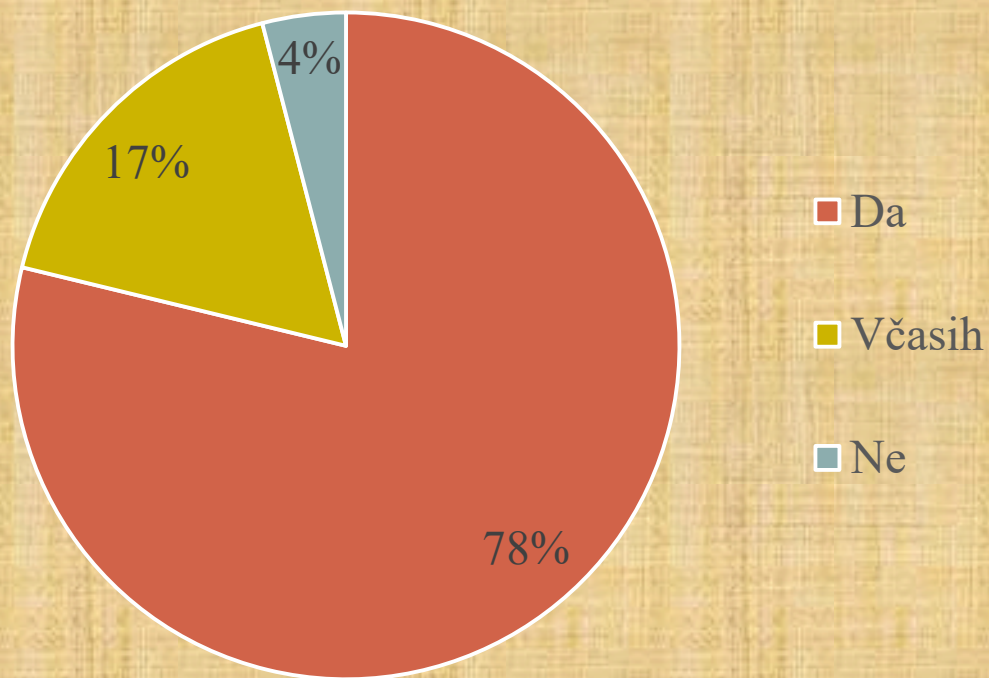
Razporejanje stroškov na pridobitno in nepridobitno dejavnost

Ali razporejate posredne stroške na stroškovna mesta na podlagi prihodkov, neposrednih stroškov v masi, naravnih vrst neposrednih stroškov?

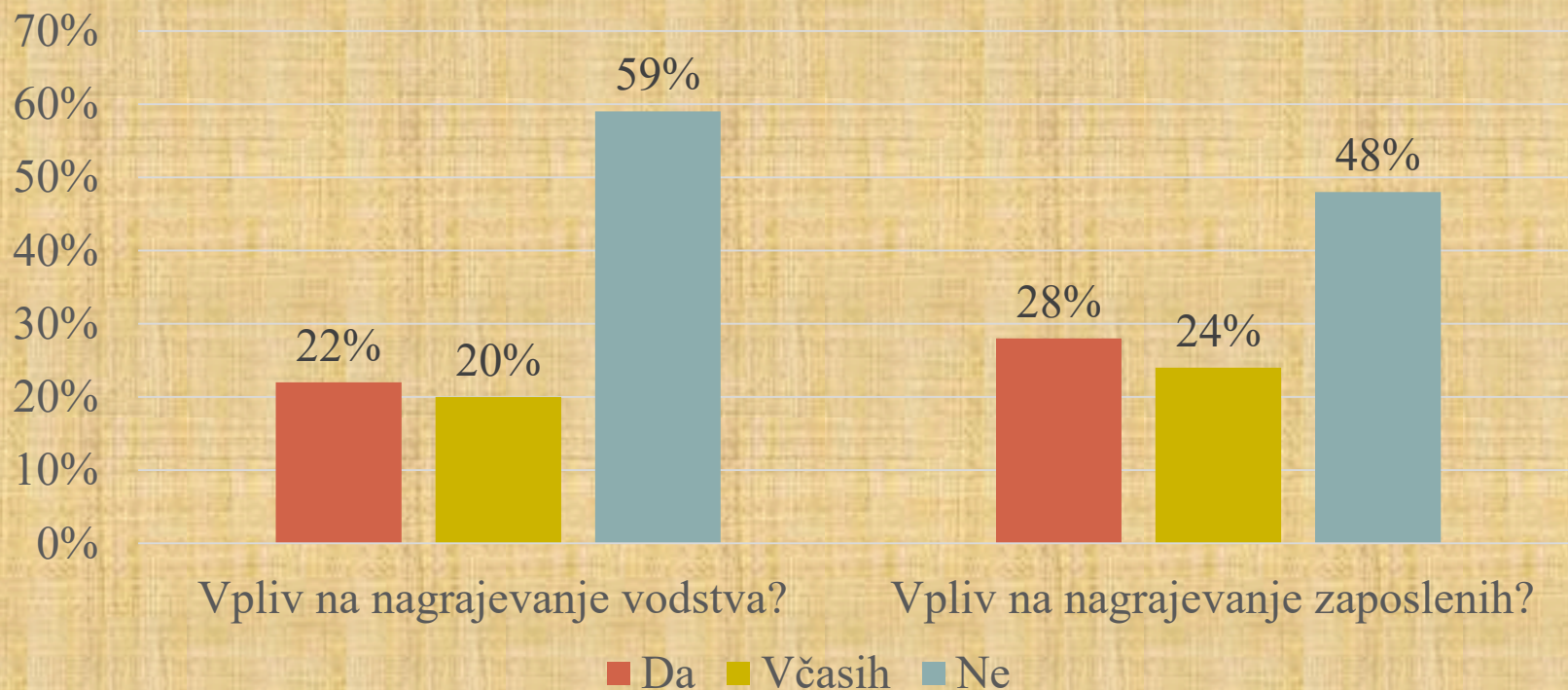

Ali za izvajanje pridobitne dejavnosti uporabljate javna sredstva (oprema, prostori in podobno)?

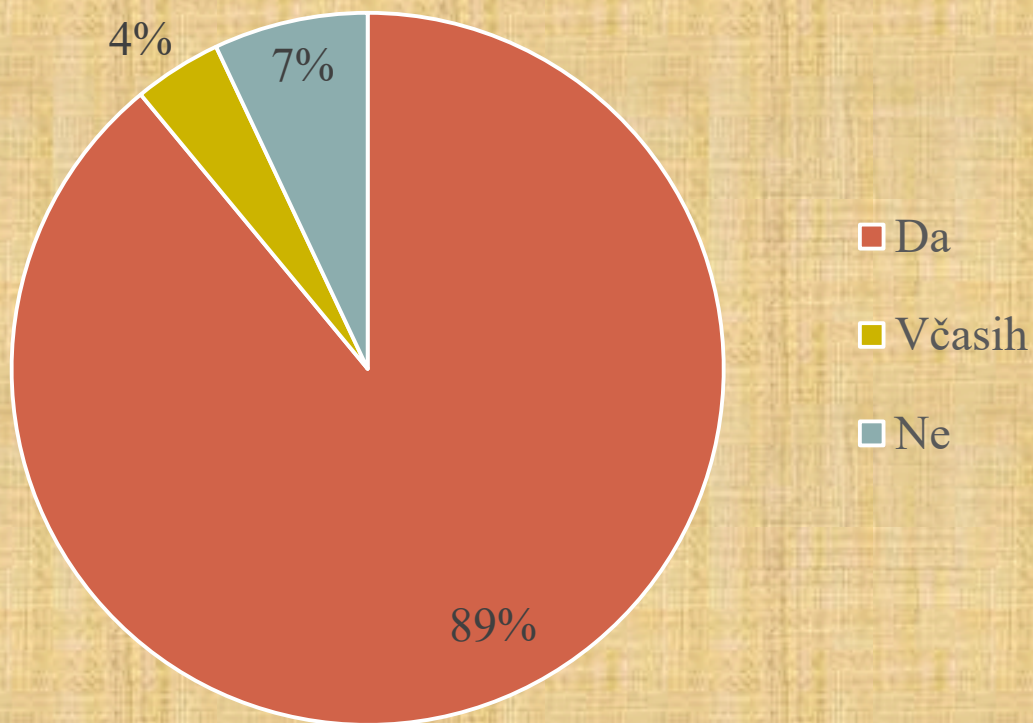

Ali ima pozitiven izid iz pridobitne dejavnosti (presežek prihodkov nad odhodki) vpliv na nagrajevanje vodstva ter zaposlenih?

Ali ima pozitiven izid iz pridobitne dejavnosti (presežek prihodkov nad odhodki):

Ali presežek prihodkov nad odhodki namenite za delovanje institucije?

Sklepne ugotovitve

Raziskovalna hipoteza

»uporaba pravil stroškovnega računovodstva pri ločenem evidentiranju dejavnosti zagotavlja preglednost finančnih odnosov in otežuje nenamensko porabo javnih sredstev«
je potrjena.

Ugotovili smo, da pravilna uporaba strokovnih pravil stroškovnega računovodstva pri ločenem spremljanju dejavnosti omogoča preglednost finančnih odnosov in da zmanjšuje možnost nenamenske porabe namenskih sredstev.

PREISKAVA NAMENSKOSTI PORABE JAVNIH SREDSTEV

Viri preiskave namenskosti javnih sredstev

- Dokazi in drugo gradivo, ki kaže na namenskost porabe javnih sredstev
 - Analiza stroškov uporabnika javnih sredstev
 - Analiza dejavnosti uporabnika javnih sredstev
 - Analiza organiziranosti poslovnega subjekta
 - Finančni načrti
 - Računovodski razvidi in poročila
- Javno dosegljivi podatki
- Podatki in navedbe preiskovanca

Primeri porabe javnih sredstev za pridobitne namene – tveganje obravnave kot oblike premoženja nezakonitega izvora

- Neupravičeni stroški (potni stroški, reprezentanca, sponzorstva itd.)
- Financiranje pridobitnih dejavnosti iz javnih sredstev
- Napake pri javnih naročilih (favoriziranje, drobljenje ...)
- Nepravilno obravnavani stroški dela (nespoštovanje predpisov o plačah)
- Nepravilna razporeditev splošnih stroškov
- Nedovoljene državne pomoči
- Prodaja tržnih proizvodov z izgubo (predvsem pri hibridnih organizacijah) in pokrivanje izgube iz javnih sredstev
- Itd.

Premoženje nezakonitega izvora kot posledica nenamenske uporabe javnih sredstev

- **KDAJ**

Nenamenska poraba javnih sredstev se lahko obravnava kot nezakonito pridobljeno premoženje

Poudarjeno tveganje pri uporabnikih, ki izvajajo javno in pridobitno dejavnost

Treba je zagotoviti ločeno evidentiranje dejavnosti in preglednost finančnih odnosov

Tehnika

- **Uporaba pravil stroškovnega računovodstva**
Napaka: uporaba prihodkov kot sodilo za razporejanje posrednih stroškov
- **Spremljanje direktnih (neposrednih) stroškov – po dejavnostih glede na pripadnost**
- **Razporejanje indirektnih (posrednih) stroškov – na osnovi sodil za delitev stroškov**
 - Osnova so lahko neposredni potroški ali neposredni stroški
 - Možne so tudi druge osnove
- **Tehnika je odvisna od organiziranosti uporabnika javnih sredstev**
 - Stroškovna mesta
 - Stroškovni nosilci
 - Tehnika razporejanja posrednih stroškov na dejasnoti je preprosta in mora ustrezati potrebam uporabnika javnih sredstev

POENOSTAVLJEN PRIMER
RAZPOREJANJA STROŠKOV NA
DEJAVNOSTI (učinke)

URESNIČENI STROŠKI PO DEJAVNOSTIH

Vrsta stroška	direktni stroški			indirektni stroški
	dejavnost 1	dejavnost 2	dejavnost 3	na SM režije
amortizacija	1.000,00	1.500,00	10,00	500,00
material	500,00	200,00	300,00	50,00
delo	1.500,00	1.200,00	1.300,00	1.500,00
storitve	250,00	350,00	450,00	250,00
Skupaj	3.250,00	3.250,00	2.060,00	2.300,00
Stroški pred razporeditvijo	10.860,00			

Struktura uresničenih direktnih stroškov

Vrsta stroška	dejavnost 1	dejavnost 2	dejavnost 3	skupaj
amortizacija	39,84	59,76	0,40	100,00
material	50,00	20,00	30,00	100,00
delo	37,50	30,00	32,50	100,00
storitve	23,81	33,33	42,86	100,00

Razporeditev indirektnih stroškov na dejavnosti

Vrsta stroška	dejavnost 1	dejavnost 2	dejavnost 3	skupaj
amortizacija	199,20	298,80	1,99	500,00
material	25,00	10,00	15,00	50,00
delo	562,50	450,00	487,50	1.500,00
storitve	59,52	83,33	107,14	250,00
Skupaj razporejeno	846,23	842,14	611,63	2.300,00

Celotni stroški po dejavnostih

Vrsta stroška	dejavnost 1	dejavnost 2	dejavnost 3
amortizacija	1.199,20	1.798,80	11,99
material	525,00	210,00	315,00
delo	2.062,50	1.650,00	1.787,50
storitve	309,52	433,33	557,14
skupaj	4.096,23	4.092,14	2.671,63
Skupaj stroški po razporeditvi	10.860,00		

SREČNO

